

Inhoudsopgave

	Inleiding	7
1	Crisis bij leerlingen	11
1.1	Het begrip crisis	12
1.2	Ontwikkelingscrisis	15
1.3	Situationele crisis	17
1.4	Stress	17
1.5	Frank, Anita en Marcel	18
2	De rol van de leraar	21
2.1	De relatie met de leraar	22
2.2	De positie van de leraar	24
2.3	De professionaliteit van de leraar	25
3	Signaleren	29
3.1	Lichamelijke verschijnselen	31
3.2	Psychische verschijnselen	32
3.3	Individueel gedrag	33
3.4	Sociaal gedrag	37
4	Het verloop van een crisis	41
4.1	Onzekerheid	42
4.2	Ontkenning	43
4.3	Woede, verzet	44
4.4	Marchanderen	46
4.5	Depressie	48
4.6	Verwerking, aanvaarding	50
5	Diagnosticeren	54
5.1	Waarop richt de aandacht zich bij het diagnosticeren?	55
5.1.1	De gebeurtenis of situatie	55
5.1.2	De leerling en diens reactie	57
5.1.3	De omgevingsfactoren	65
5.2	Hoe komt de leraar aan de gewenste informatie?	68
5.2.1	De leerling als bron van informatie	68
5.2.2	De omgeving als bron van informatie	69
5.2.3	Observatie als bron van informatie	70
5.3	Wat levert de diagnose op?	71
6	Het verlenen van hulp	74
6.1	Advisering door de leraar	75

6.2	Advisering in overleg met de leerling	76
6.3	Counseling	78
6.4	Crisishulp	83
6.5	Twee aandachtsgebieden: oplossing en verwerking	92
6.6	Een overzicht	96
7	De hulpverlenende leraar	98
7.1	De houding van de hulpverlener	98
7.1.1	Congruentie	99
7.1.2	Empathie	100
7.1.3	Positieve blik	101
7.1.4	Specifiek en concreet zijn	102
7.1.5	Ongeschikte en onhandige ideeën corrigeren	104
7.1.6	Communicatieve vaardigheid	108
7.2	De onmacht van de hulpverlener	108
7.2.1	Onzekerheid	109
7.2.2	Ontkenning	109
7.2.3	Verzet	111
7.2.4	Marchanderen	112
7.2.5	Depressie	113
7.2.6	Verwerking, aanvaarding	113
7.3	Obstakels bij hulpverlening	114
7.3.1	Identificatie	115
7.3.2	Beleving van een eigen probleem	116
7.3.3	Zwijgplicht	117
7.3.4	Grenzen stellen	118
7.4	Verwijzen	121
7.4.1	Een voorbeeld	122
7.4.2	Wanneer verwijzen?	125
7.4.3	Naar wie verwijzen?	126
7.4.4	Hoe verwijzen?	128
7.4.5	Wat roept een verwijzing op?	131
8	De school als draagvlak	134
8.1	Structurele aspecten	134
8.1.1	Preventie	135
8.1.2	Interventie	137
8.2	Culturele aspecten	139
8.2.1	Preventie	139
8.2.2	Interventie	141
8.3	Ondersteuning van de leraren	143
	Literatuur	145